

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

52-2

Brno 2011

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 52
Volume 52

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Olga Lečbychová, Marián Mazuch,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce

Adresa redakce

Adress

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk

Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 806/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2011

Náklad 450 kusů

Časopis je na seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2011 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

především o archeologický dohled při výkopových pracích v JV části Masarykova náměstí podél obvodové zdi budovy zámku a přístupovou komunikaci podél SZ obvodové zdi zámku. Celkově bylo dokumentováno 12 profilů. Podařilo se zachytit reliktů několika fází vývoje zábržského hradu/zámku: 1. středověký hrad (14.–15. stol.), 2. renesanční zámek (16.–1. pol. 17. stol.), 3. barokní zámek (2. pol. 17.–1. pol. 18. stol.), 4. recentní úpravy. Důkladem středověkého až renesančního období jsou reliktů kamenných staveb, zachycené na profilech P1, P2, P10 a P12. Nároží kamenného objektu na S straně zámku patrně náleželo k obrannému systému původního středověkého hradu. Absence podložních vrstev i v poměrně hlubokých výkopech stavby snad indikuje přítomnost hradního příkopu. Kamenný kanál odkrytý na J straně zámku náležel již k renesanční fázi zámku. Do období baroka datujeme pozůstatky cihlové kanalizace zdokumentované na profilu P3, značně poškozený kanál na J straně zámku, další cihlové konstrukce zachycené na profilu P4 a P5 a snad i valounový štět zdokumentovaný na profilu P9, indikující starší Z přístupovou komunikaci k zámku.

Žižkova ulice. Středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum.

V průběhu dubna a května 2010 proběhl z důvodu rekonstrukce plynovodu v historickém jádru města v ulici Žižkova archeologický výzkum, který byl prováděn formou dohledu nad výkopovými pracemi. Zachycené situace lze rámcově zařadit do období středověku a především do novověku.

Stavební liniový výkop se nacházel v prostoru přístupové komunikace k zámku na hradním kopci. Profily výkopu značně narušovaly recentní výkopy IS a mocné novověké a recentní navážky. Přesto se na profilu P6 podařilo zdokumentovat zahluubený výkop z vrcholné až pozdně středověkého období. Hlavní těžiště nálezových situací však časově spadalo do raného novověku (16. stol.). Jednalo se především o úpravy prostoru komunikace vedoucí k zámku, souvisejí s pozdně gotickými a renesančními úpravami a přestavbami hradu na zámek (2. polovina 15. a na počátku 16. stol.) a s rozvojem vnitřního města.

Před průčelím tzv. „Domu pod podloubím“ (renesanční měšťanský dům z 2. poloviny 16. stol.) se nacházely reliktů kamenného obvodového zdiva novověké zástavby, zachycené na mapě stabilního katastru z r. 1834, která byla strhnuta v polovině 20. stol.

Na podzim roku 2010 proběhl při budování plynové přípojky v historickém jádru města v Žižkově ulici archeologický výzkum. Podobně jako u dalších výzkumů prováděných na hradním kopci se i zde potvrdilo snížení povrchu terénu až na úroveň intaktního podloží a jeho následné úpravy v průběhu raného novověku.

Miroslava Plaštiaková

Resumé

Zábřeh (Bez. Šumperk), Masaryk Platz. Mittelalter, Neuzeit. Burg, Schloss, Stadt. Rettungsgrabung.

Zábřeh (Bez. Šumperk), Žižkova Str. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

ZLATÉ HORY (OKR. JESENÍK)

Náměstí Svobody, Polská ulice. Novověk. Město. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum byl na lokalitě proveden v souvislosti s realizací stavby „Revitalizace a komplexní řešení centra Zlatých Hor“. Konkrétně se jednalo o rekonstrukci náměstí Svobody a části ulice Polské v Zlatých Horách. Výzkum probíhal v letech 2009 – 2010 formou archeologického dohledu, kombinovaném s dokumentací a exkavací odkrytých archeologických památek. Zachycené archeologické situace se dělí v podstatě na dvě skupiny. První část reprezentují komunikační úrovně, terénní úpravy, planýrky a kulturní vrstvy v prostoru nám. Svobody a ul. Polská. Druhou část tvoří pozůstatky zděných sídelních objektů – konkrétně kamenných základových zdí a kleneb, indikujících někdejší zástavbu na dnešní nezastavěné proluce vedle č. p. 84. Z movitých nálezů lze vyzvednout fragmenty renesančních a barokních kachlů. Všechny zachycené archeologické situace a památky časově náležejí do období staršího nebo mladšího novověku.

Peter Kováčik, Mikuláš Schön

Resumé

Zlaté Hory (Bez. Jeseník), Svobody Platz, Polská Str. Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

ZLÍN (MÍSTNÍ ČÁST MALENOVICE; OKR. ZLÍN)

Intravilán. Středověk, novověk. Tvrziště (?) Záchranný výzkum.

Při rekonstrukci fasády na římskokatolické faře v Malenovicích byly z výkopu okolo budovy získány střepy středověkého i novověkého stáří. Kvůli malé šířce výkopu (méně než 30 cm) nebylo možné provést dokumentaci profilů. Jako zdroj nálezů posloužily především výhozy vedle výkopu. Podařilo se alespoň zjistit, že část budovy fary stojí na reliktech staršího stavení. Zůstává však otázkou, zda v místě nynější farní budovy nemohla stát tvrz nepřímo zmiňovaná v historických pramenech.

Ivan Čižmář

Resumé

Zlín (Stadteil Malenovice, Bez. Zlín), Innenbereich des Stadtteils. Mittelalter, Neuzeit. Pfarre. Rettungsgrabung.

ZLÍN (MÍSTNÍ ČÁST ŠTÍPA (OKR. ZLÍN)

Kostel Narození Panny Marie. Novověk. Klášter. Záchranný výzkum.

S výstavbou kostela ve Štípkě započal Albrecht z Valdštejna roku 1616 na přání své zesnulé choti Lukrécie. K chrámu bylo přistavěno ještě JV křídlo, další výstavba však byla v průvanu dějin zastavena a nedokončené budovy byly rozebrány (zůstaly pouze základy, viz obr. 127). Další etapa sanace štípského kostela spočívala ve výstavbě odvodňovacích kanálů podél jeho obvodu. Bě-